

Rapport

*Uppföljning av
vux10/vux 8*
Rapport januari 2013
Camilla Wallström

C & C Organisation och Ledarskap AB
Erstagatan 20
116 36 STOCKHOLM
0708-400 240
info@candc.se
www.candc.se

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Bakgrund och syfte	5
2.2	Metod och genomförande	6
3	Resultat och analys.....	8
3.1	Kommunföreträdarnas svar	8
3.1.1	Gemensamma nämnamn i kommunernas svar	8
3.1.2	Gemensamma nämnamn där alla kommunföreträdare är eniga.....	10
3.1.3	Mönster som framträder vid intervjuerna	10
3.1.4	Förslag som framkom vid intervjuerna	11
3.1.5	Sammanfattning av analys kommunföreträdare	11
3.2	Privata utbildningsföreträdarnas svar	11
3.2.1	Gemensamma nämnamn i de privata utbildningsföreträdarnas svar	11
3.2.2	Gemensamma nämnamn där privata utbildningsföreträdare är eniga	13
3.2.3	Mönster som framträder vid intervjuerna	14
3.2.4	Förslag som framkom vid intervjuerna	14
3.2.5	Sammanfattning av analys privata utbildningsföreträdare	14
3.3	Gemensamma nämnamn kommuner och privata utbildare	15
3.4	Sammanfattning SWOT	15
4	Sammanfattande diskussion och rekommendationer	18
5	Referenser	21
6	Bilaga 1 Genomförda intervjuer	22
6.	Bilaga 2 Sammanställning av intervjuer kommunföreträdare	24
6.	Bilaga 3 Sammanställning av svar privata utbildningsföreträdare.....	30

1 | Sammanfattning

Kommunerna i vux10/vux8 har via KSL beställt en uppföljning av utfallet av samarbetet och upphandlingen av tjänstekoncession för att få kunskapsunderlag som ger möjlighet till förbättringar och utveckling av samarbetet inför ny upphandling under 2013.

Uppföljningen av vux10/vux8 visar att målbilden för en gemensam vuxenutbildningsregion i länet är väl förankrad ute i de 18 kommuner som ingår i samarbetet. Överenskommelsen om målbilden som undertecknades av kommunerna i Stockholms län för fyra år sedan har etablerats och manifesterats genom de 10 och senare 8 kommuner som gjort gemensam sak i upphandling av tjänstekoncession.

För uppföljningen av vux10/vux8 har metoden varit semistrukturerade gruppintervjuer samt några kompletterande individuella intervjuer. Ramen för intervjuerna har varit ett antal givna frågor att besvara. Gruppsammansättning kommunvis gjordes utifrån kommunernas nyttjande av upphandlingen då några kommuner upphandlar all vuxenutbildning medan andra endast upphandlar gymnasial utbildning av teoretiska kurser och/eller gymnasial yrkesutbildning. Fyra privata utbildningsföretag samt representanter för kommunledning, politik och näringsliv har intervjuats.

Svarsanalysen visar att den stora fördelen med upphandlingen är att medborgaren får tillgång till ett mycket bredare utbud av utbildning. Samtidigt blir effekten en komplex och omfattande administration då många utbildare är involverade med sina egna profilerade kursutbud som konkurrerar om eleverna.

I svaren framkommer även att det samarbete som vuxit sig starkare mellan kommunerna i vux10/vux8 gör att ledningen får tillgång till en arena för kollegialt lärande som befrämjar kompetens- och kvalitetsutveckling. De privata utbildningsanordnarna ser också positivt på samarbetet mellan kommunerna men här handlar det om effekterna av gemensamt ramverk och rutiner samt god dialog.

Vad gäller kommande förfrågningsunderlag och möjligheter till förbättringar så är samtliga intervjuade eniga om behovet av ökad styrning av utbud och ansvarsfördelning.

Många förslag har lämnats och de flesta handlar om hur administrationen kan underlättas.

De slutsatser som kan dras utifrån analysen av intervjusvaren är att vuxenutbildningens möjligheter att vara ett verktyg för kommunens tillväxt behöver lyftas till politik och högsta ledningsnivå. Ett arbete för att hitta synergier mellan kommunerna kring utbildningsutbud, vägledning och administration krävs för att samarbetet ska utvecklas vidare.

Inför nästa upphandling behöver förfrågningsunderlaget utvecklas mot mer styrning av utbud och ansvarsfördelning.

2 | Inledning

2.1 | Bakgrund och syfte

Med en gemensam vuxenutbildningsregion avses en region där de vuxna, som beviljats att studera på vuxenutbildning, har möjlighet att välja utbildningsanordnare från hela länets utbud av vuxenutbildning.

År 2008 undertecknades en överenskommelse mellan samtliga kommuner i Stockholms län som innehåller den inledande målbilden. Syftet är att skapa en gemensam vuxenregion där medborgarna har tillgång till ett brett utbud av vuxenutbildning. Utbudet ska styras av den enskildes förutsättningar, behov och önskemål tillsammans med arbetsmarknadens anspråk på kompetens.

Kommunerna och KSL har sedan flera år tillbaka arbetat med att utveckla en gemensam vuxenutbildningsregion. Utmaningarna här är att kunna erbjuda utbildning som motsvarar arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft.

I KSLs verksamhetsprogram 2011-2014 anges att samverkan mellan kommunerna bidrar till att utbildningsanordnarnas utbildningsutbud av vuxenutbildning har bredd, djup och kvalitet. Detta arbete fortsätter under mandatperioden.

Vidare har beslutats i KSLs verksamhetsplan för 2013 att under året undersöka intresset för samtliga kommuner att ingå i en gemensam upphandling med avtalsstart 2014-07-01, och att samordna arbetet med upphandlingen.

Tidigare har kommuner och kommungrupper i länet samverkat på olika sätt vad gäller upphandling. Det har handlat om upphandling enligt LOU eller mäklartjänster av olika slag mellan kommunerna.

Under 2010 inledde tio kommuner ett samarbete kring samordnad upphandling av vuxenutbildning. De är Sollentuna, Solna, Stockholm, Kunskapscentrum Nordost (Täby, Danderyd, Vallentuna, Vaxholm), Sigtuna, Sundbyberg och Upplands Väsby. Upphandlingen genomfördes i form av tjänstekoncession. Innevarande avtalsperiod är från 1 juli 2011 och två år med möjlighet till förlängning i 1 + 1 år. Sigtuna, Sundbyberg och Upplands Väsby har valt att vara med i enbart gymnasial yrkesutbildning. KSL var mötesplats för utvecklingen av vux10 och adjungerad i arbetet med upphandlingsprocessen som leddes av Stockholms kommun.

Hösten 2011 genomfördes ytterligare en gemensam upphandling av tjänstekoncession. Denna gång under ledning av Botkyrka. Denna upphandling använde samma modell som "vux10" och samma avtalstider med ett års förskjutning. Avtalsstart 2012-07-01. Efter att alla kommuner, förutom de som ingår i vux10-gruppen, blivit inbjudna valde åtta kommuner (vux8) att ingå i samarbetet: Botkyrka (deltar inte i grundläggande vuxenutbildning), Södertälje (deltar inte i grundläggande vuxenutbildning), Salem, Nykvarn, Järfälla, Värmdö, Lidingö och Huddinge (deltar endast i gymnasial yrkesutbildning).

Första gången som det är möjligt att genomföra en gemensam upphandling är den 1 juli 2014. För att detta ska vara möjligt behöver vux10 förlänga sitt avtal ett år och då sammanfaller vux10 med vux8, vars avtal löpt i två år.

Kommunerna i vux10/8 har nu via KSL beställt en uppföljning av utfallet av samarbetet och upphandlingen av tjänstekoncession för att få kunskapsunderlag som ger möjlighet till

förbättringar och utveckling av samarbetet inför ny upphandling under 2013. Riktningen är att få med samtliga kommuner i länet.

Uppdragsgivaren har formulerat följande frågor att besvara i uppföljningen.

- vilka var motiven till att er kommun genomförde upphandling av vuxenutbildning enligt tjänstekoncession
- vilka var motiven till att er kommun ingick i den gemensamma upphandlingen med andra kommuner
- vad är syftet/värdet med att kommunerna samarbetar kring gemensam upphandling av vuxenutbildningen?
- ge exempel på vad som har blivit bättre med vux10/vux8
- ge exempel på vad som har blivit svårare med vux10/vux8
- vilka reaktioner har ni fått från studerande
- vad är fördelen med att använda tjänstekoncession
- vilka problem finns som går att härleda från förfrågningsunderlaget
- hur skulle eventuellt det som inte fungerat kunna lösas i en kommande kravställan i ett förfrågningsunderlag
- hur tänker kommunen kring vux i egen regi
- ser kommunen ekonomiska effekter av vux10/vux8
- hur ser kommunen på rektors myndighetsutövning
- hur skulle ni beskriva målbilden för gemensam vuxenutbildningsregion, hur ser det ut om 3 år, vad ser ni framför er ska finnas på plats då
- hur ser kommunens målbild för gemensam vuxenutbildning ut i den bästa av världar

2.2 | Metod och genomförande

Här beskrivs kortfattat hur uppföljningen genomförts. För mer ingående redogörelse av intervjuade samt hur de svarat hänvisas till bilaga 1, 2 och 3 som innehåller intervjugruppernas sammansättning samt sammanställning av intervjuvarna.

Uppföljning står för en fortlöpande insamling av information och ska skiljas från utvärdering som innebär en granskning och värdering enligt Skolinspektionens definition,¹ och som används i föreliggande rapport.

De frågor som är givna att besvara utgör ramen för insamlande av information.

För att besvara frågorna har semistrukturerad intervju använts. Vid semistrukturerad intervju ställs samma frågor till alla informanter och frågorna har öppna svarsmöjligheter. Det ger samma förutsättningar att säga sin åsikt i de givna frågorna.

Urval till 10 av intervjuerna har gjorts av uppdragsgivaren, 6 intervjuer valda utifrån kommunernas storlek, roll och deltagande i upphandling. Därutöver 4 utbildare varav representanter för två större och två mindre företag. Övriga intervjuer har valts av uppdragstagaren för att ge kompletterande perspektiv från ledningsnivå, politik, näringsliv samt kommun som valt annan modell än upphandling av tjänstekoncession.

Intervjuerna bokades via e-post och en särskild fråga om att två förvaltningschefer skulle delta i

¹ se Skolinspektionens Rapport 2010:10 s 13

gruppintervjuerna med kommuner ställdes i samband med bokning av tid.

Intervjuerna har genomförts ute i kommuner och hos utbildare med två undantag då önskemål fanns om att genomföra intervjuerna i KSLs lokaler.

Totalt 16 intervjuer har genomförts, 8 i grupp och 8 individuellt varav 1 telefonintervju.

Utöver intervjuerna har kompletterande information inhämtas via e-post och telefonsamtal.

Fem av kommunintervjuerna gjordes enligt plan medan det behövdes tre tillfällen för en av kommungrupperna då gemensam samlingstid inte kunde hittas inom tidsramen för uppdraget.

Samtliga intervjuade var mycket positiva till uppföljningen och lämnade omfattande information.

De begränsningar som framkom var att anhängan om två förvaltningschefer inte genomfördes då endast en förvaltningschef/motsvarande deltog vid gruppintervjuerna.

Någon rektor angav att avstämning kring frågorna skett med förvaltningschef.

Det var ett medvetet val att inte skicka ut frågorna i förväg då det finns risk att det ger mer tillrättalagda svar. Några kommuner hade fått tillgång till frågorna innan varför förutsättningarna inte var helt likvärdiga. Här kan gruppintervju till en del kompensera utfallet av frågorna då alla gruppdeltagare inte fått dem i förväg.

För att göra en återkoppling till intervjufrågorna och en ansats att höja validiteten i det som framkom avslutades intervjuerna med en SWOT-analys kring vux10/8 och upphandlingen av tjänstekoncession.

Svaren antecknades under pågående intervju och renskrevs därefter. Svaren sorterades i grupperna

- K1. Kommun med egen regi
- K2. Kommun med egen regi som endast upphandlar gymnasial yrkesutbildning
- K3. Kommun utan egen regi
- K4. Kommunledning, politiker

och något modifierade/anpassade frågor till

- Utbildare större företag
- Utbildare mindre företag

De insamlade svaren har sammanställts för att visa utfallet (bilaga 2,3). Därefter har en allmän modell för kvalitativ databearbetning av svaren använts i analysen för att söka mönster, bilda dimensioner som avspeglar innehållet, datareduktion och kritisk granskning av dragna slutsatser².

Synpunkter från näringsliv samt kommun utanför vux10/8 samarbetet framkommer under sammanfattande diskussion.

En del av de förslag till förbättringar som lämnats i intervjuerna ingår i rekommendationer.

Utöver intervjuer har aktuella dokumentstudier genomförts.

2 Modifierad efter Miles & Huberman, 2002

3 | Resultat och analys

3.1 | Kommunföreträdarnas svar

Sammanställning av intervjuerna visar följande svar från kommunföreträdare i de olika intervjugrupperna.

3.1.1 Gemensamma nämnare i kommunernas svar

Motivet till gemensam upphandling

Det absolut tydligaste motivet till att kommunerna gick med iden gemensamma upphandlingen var möjligheten att bredda kursutbudet. Det framgår ingen skillnad mellan kommun som driver egen verksamhet och kommun som upphandlat all verksamhet. Kommunledning och politiker anger samma skäl. Synergieffekter är också något som förväntas.

Värdet av samarbete

Kommuner med egen regi lyfter medborgarnyttan mer tydligt än övriga kategorier där kommunperspektivet blir tydligare då de pekar på vuxsamarbete som verktyg för tillväxt, utveckling och arbetsmarknad samt ekonomisk effektivisering.

Vad har blivit bättre med vux10/8

Samtliga kommunföreträdare lyfter kvalitetsarbetet. Möjligheten till kollegial utveckling tas upp i samtliga kommungrupper där gemensam problemlösning är en viktig motor.

Vad har blivit svårare med vux10/8

Den omfattande administrationen som blivit en följd av samarbetet är ett återkommande tema vid alla intervjuer. Effekterna som nämns genomgående är långa ledtider, mindre flexibilitet, kurser med för få deltagare startar inte och kommunernas olika elevsystem blir ett hinder i stället för ett stöd.

Motiven till val av tjänstekoncession

Kommungrupperna med vux i egen regi var eniga om att man ville komma förbi begränsningarna vid upphandling enligt LOU och få möjlighet att styra mer. Kommuner utan egen regi samt kommunledning ville ha större utbud för valfrihet och effektiviseringar.

Fördelar/nackdelar med tjänstekoncession

Fördelarna som lyfts genomgående är den valfrihet som ett större utbud ger och den andra sidan av myntet är att det krävs så mycket mer av administrativa resurser.

Reaktioner från studerande

Elevernas reaktioner har inte nått upp till kommunlednings- och politisk nivå. Kommuner med egen regi anger att studerande uppskattar det utökade utbudet medan kommuner utan egen regi gör gemensam sak med övriga kommungrupper och berättar om studerandereaktioner som kan härledas ur den omfattande administrationen. Det handlar om långa väntetider, inställda kurser och problem med tekniken i samband med ansökan.

Problem i förfrågningsunderlaget

Samtliga intervjugrupper vill ha mer styrning i förfrågningsunderlaget. Enighet finns att ha utökad betygsrätt som krav. Frågor kring ersättningsmodellen är också något som återkommer. Den anses tuff och att den kan ge betygsinflation. Tydlighet kring ansvarsfördelning och olika undervisningsformer efterfrågas.

Förslag till lösningar av ovanstående

Enighet finns om att föra in kravet på utökad betygsrätt. Definition av lärarledd respektive distansundervisning föreslås samt möjlighet till samlad sökbild för alla aktörer. Inga förslag kring ersättningsmodellen framkom.

Vux i egen regi

Kommungrupperna med egen regi ser det nödvändigt att ha kvar verksamheten då det ger mer lika villkor vad gäller geografisk närhet.

De som inte har egen regi samt kommunledning/politik och en av grupperna med egen regi anser att egen regi behöver konkurrensutsättas d v s få samma villkor.

Ekonomiska effekter

Samtliga intervjuade anser att administrationen tar en större del av budget i anspråk. Fler mantimmar behövs och då befintlig bemanning ska räcka till för ett större uppdrag sker omfördelning av kostnader inom ram eller omorganisation. Några kommuner lyfter att utbildningen blivit dyrare än tidigare men förväntar att de får mer utbildning för satsade medel.

Rektors myndighetsutövning

Kommuner som har rektorer med dubbla roller ser olika på frågan. En del ser ingen problematik, andra anser sig kunna hantera den medan någon kommun ser farhågor med dubbla roller. Kommuner som har skiljt på rollerna eller inte har egen regi anser att det finns en risk att rektor månar om egen regi.

Målbild om 3 år

Gemensam målbild för alla intervjugrupper är att en gemensam vuxregion där alla länets kommuner ingår är flera steg närmare. Incitamenten att hitta gemensamma lösningar och därigenom får synergieffekter även inom administrationen beskrivs som starka. Grupperna ger skilda förslag på vad som kan underlätta t ex skapa ett utbildningsförbund, möjlighet att se varandras utbud och ansökningar, klustertänk inom olika områden ex SYV, balans mellan utbildning lokalt och regionalt samt koppling till Arbetsförmedlingen.

Målbild i den bästa av världar

Det finns en gemensam vuxregion som målbild vid samtliga intervjuer.

En gemensam organisation med gemensam ansökan och antagning. Ansökan är webbaserad och det finns möjlighet till många kursstarter under året och kommunerna har enats om likvärdiga villkor för beviljande av studier.

Mer gruppvisa målbilder är att vux har större betydelse som verktyg för arbete och tillväxt. Vägledningen är stärkt genom centralisering eller klusterbildning och studerandekontroll är införd. Lagen om valfrihet (LOV) lyfts även som alternativ för vuxenutbildning.

3.1.2 Gemensamma nämnare där alla kommunföreträdare är eniga

Fråga	Gemensamt i svaren	Kommentar
Motivet till gemensam upphandling?	Bredare kursutbud	
Värdet av samarbete?	Kollegialt lärande	
Vad har blivit bättre med vux10/8?	Kollegialt lärande och bättre förutsättningar för kvalitetsarbete	
Vad har blivit svårare med vux10/8?	Administrationen	
Motiven till val av tjänstekoncession?	Begränsningar i LOU och utbud	
Fördelar/nackdelar med tjänstekoncession?	Valfrihet men kräver mer administrativa resurser	
Reaktioner från studerande?	Fler kurser bra men administrativa konsekvenser	
Problem i förfrågningsunderlaget?	Mer styrning önskas men olika områden lyfts	
Förslag till lösningar av ovanstående	Utökad betygsrätt gemensamt krav	
Vux i egen regi?	Ska konkurrensutsättas	Förslaget fanns inom alla grupper och annan uppfattning uttrycktes inte
Ekonomiska effekter?	Administrationen tar större del av budget	
Rektors myndighetsutövning?		Gemensam faktor: ingen samvariation i svaren
Målbild om 3 år?	Flera steg närmare gemensam vuxregion	
Målbild i den bästa av världar?	Gemensam vuxregion med gemensamt utbud, antagning och administration	

3.1.3 Mönster som framträder vid intervjuerna

Område/dimension	Mönster	Utredarens bedömning utifrån samlad svarsbild
Administration	Studerande möter för omfattande utbud, olika ansökningsrutiner, mindre flexibilitet, långa ledtider och drabbas av inställda kurser	Område som kräver prioritering
Kollegialt lärande	Ökat förtroende mellan kolleger/kommuner ökar samarbetet, gemensam problemlösning ger kontinuerligt lärande, kvalitetsarbetet är inne i en utvecklingsspiral, samarbete sker kring tillsynsbesök, gemensam kraft ger verksamheten självförtroende	Fungerar som drivmedel i samarbetet
Förfrågningsunderlag	Mera styrning av utbud. Finns otydligheter som skapar osäkerhet om ansvarsfördelning t ex SYV och definition/krav på undervisningsformer	Kan åtgärdas i nästa upphandling
Mindre kommuner	Hos de mindre kommunerna finns en gemensam oro för geografiskt avstånd och minskad flexibilitet	Avgörande att skapa förståelse och hitta balans mellan den lilla och den stora kommunens behov där de skiljer sig åt
Målbild	Mönstret i målbilden är riktning framåt utan återvändo	Gemensamma synergieffekter är viktiga att hitta för att föra processen vidare i önskad riktning

3.1.4 Förslag som framkom vid intervjuerna

Ett antal förslag lämnades i samband med intervjuerna. En översikt av lämnade förslag listas i ordning efter hur ofta de kom upp.

Nämndes mer än en gång

- låt alla aktörer se samlat utbud och sökbild
- styr kursutbudet mer, särskilt högre teoretiska kurser
- definiera läroledd undervisning och distansutbildning
- skapa kluster för SYV och utbildning
- överbygg klyftorna mellan sfi och SAS
- koppla vux till tillväxt och utveckling
- studie- och yrkesvägledning bör vara oberoende av egen regi
- definiera gemensamma synergieffekter

Nämndes en gång

- inför studerandekontroll
- avsätt medel till utvecklingsinsatser
- gemensam kravspecifikation för vux10 och vux8
- hänvisa tydligt till hemkommunen då kurs inte startar
- skapa ett utbildningsförbund
- starta "Think-Tank" för utveckling³
- IT kan nyttjas som molntjänst⁴

3.1.5 Sammanfattning av analys kommunföreträdare

Analysen av kommunföreträdarnas svar visar en gemensam positiv syn på samarbetet vux10/vux8. Den gemensamma upphandlingen av tjänstekoncession ger det önskade breda utbudet och målbilden att ha en gemensam vuxregion delas av kommunerna.

Inför kommande upphandling uttalas genomgående ett behov av större styrning men hänsyn måste tas till alla deltagande kommuners behov oavsett storlek. Det område som måste prioriteras är åtgärder för att förenkla och samordna den omfattande administration som blir en direkt effekt vid upphandling av tjänstekoncession.

3.2 | Privata utbildningsföreträdarens svar

3.2.1 Gemensamma nämnare i de privata utbildningsföreträdarnas svar

Bakgrund om företaget

De fyra företagen som ingår i underlaget har funnits 16 år eller längre och har funnits med i tidigare upphandlingar av vuxenutbildning. Två av företagen är större och två mindre.

Hur ser de på kommunernas samarbete

Företagen har en gemensam positiv syn på samarbetet, de upplever stordriftsfördelar och samsyn.

³ arbeta för att ta fram och stötta idéer för att utöva påverkan

⁴ ex mål för Salems kommun

Vad har blivit bättre med vux10/8

De uttrycker gemensam tillfredsställelse med att det finns gemensamt pris och kundvalsmodell. Det finns också ett starkt incitament för att göra utbudet attraktivt. Mer av gemensamma rutiner och vux10 har dialogmöten och en gemensam hemsida⁵ vilket sammantaget gör det enklare för alla parter.

Vad har blivit svårare med vux10/8

Stor verksamhet med mindre möjlighet till individualisering. Kräver större administration hos utbildaren. Behov av mera flexibilitet finns då det bl a finns risk att en kurs inte startar

Upphandling enligt tjänstekoncession

Här skiljer sig de större och de mindre företagen åt. De större ser ingen stor fördel med tjänstekoncession medan de mindre anser att det är bra med kvalitets- i stället för priskonkurrens.

Fördelar och nackdelar med tjänstekoncession

Gemensamt för företagen är att de administrativa rutinerna kräver stor arbetsinsats samt att ledtiderna inte är snabba nog.

Förbättringsområden i förfrågningsunderlaget

Företagen vill ha mer styrning vad gäller kurser och studieformer. Ansvarsfördelningen behöver också tydliggöras.

Förslag till lösningar

Gemensam nämnare här är att förenkla och utveckla administrationen.

Andra möjligheter som ni ser

Samtliga företrädare tar upp olika förslag att underlätta administrationen. Förslagen redovisas under punkt 3.2.4.

Reaktioner från studerande

För företagen handlar det om problem kopplade till ansökan som oklarhet kring vem som beslutar och svårigheter att navigera i ansökningssystem.

Kommuner med egen regi

De större företagen upplever ingen särskild skillnad medan de mindre anser att det ger olika villkor och kollision mellan kulturer med egenregi. Gemensam nämnare saknas i svaren.

Effekter av rektors myndighetsutövning

Det finns en medvetenhet om att rektorsuppdraget kan innehålla dubbla roller och att det märks på olika sätt. Ingen kommun utnyttjar betygsrätten.

Ekonomiska effekter

Administrativa kostnader har ökat och det är svårare för företagen att göra prognoser med nuvarande upphandling.

⁵ <https://sites.google.com/site/vuxtio/>

Målbilden gemensam vuxregion

Positiv syn och tror att det kommer att gå bra men storleken och administrationen behöver styras.

Framtidsplaner

Innehåller både utveckling och anpassning

Framtidens vuxenutbildning

Gemensam nämnare är utveckling av undervisningsformer.

3.2.2 Gemensamma nämnare där privata utbildningsföreträdare är eniga

Fråga	Gemensamt i svaren	Kommentar
Hur ser de på kommunernas samarbete?	Positivt	
Vad har blivit bättre med vux10/8?	Kundvalsmodell och mer gemensamma rutiner	
Vad har blivit svårare med vux10/8?	Stor och mindre flexibel verksamhet som kräver mer administration	
Upphandling enligt tjänstekoncession?		Gemensam faktor: ingen samvariation i svaren
Fördelar och nackdelar med tjänstekoncession?	Stort och trögadministrerat	Ingen lyfte fördelar
Andra möjligheter som ni ser?	Administrationen i fokus i alla svar	
Förbättringsområden i förfrågningsunderlaget?	Mer styrning	
Förslag till lösningar?	Förenklad administration	
Reaktioner från studerande?	Svårigheter i samband med ansökan	
Kommuner med egen regi?		Gemensam faktor: ingen samvariation i svaren
Effekter av rektors myndighetsutövning?	Olika roller märks	
Ekonomiska effekter?	Dyrare administration	
Målbilden gemensam vuxregion?	Bra men stort	
Framtidsplaner?	Växer och anpassas	
Framtidens vuxenutbildning?	Mot nya undervisnings-former	

3.2.3 Mönster som framträder vid intervjuerna

Område/dimension	Mönster	Utredarens bedömning utifrån samlad svarsbild
Samarbete	Kommunernas samarbete underlättar, samma ramverk mera likartade rutiner, god dialog	Samtliga intervjuade vill att samarbetet ökar ytterligare
Administration	Ökad administration, stort och trögadministrerat, mindre flexibelt	Administrationen tar en större del av ersättningen i nuvarande upphandling
Anbudsfrågan kravspecifikation	Önskar tydligare ansvarsfördelning och mer styrning av utbud och befogenheter	Utbildningsföreträdarna har svårt att göra prognoser och önskar sanering av kurser
Målbild	Optimistiska och utvecklingsbenägna aktörer	

3.2.4 Förslag som framkom vid intervjuerna.

Även här lämnades ett antal förslag som följer och som efter bedömning kommer att ingå i de förslag som lämnas i rapporten.

Förslag kring administrationen

- olika sista datum för ansökan nya studerande och de som påbörjat
- förläng ledtid för företag att bekräfta plats (idag 3 dgr)
- utveckla utbildningen för kommunala administratörer
- hitta former för samordningslösningar mellan kommunerna
- utveckla webbansökan språkmässigt
- lägg in svar som ex "din ansökan är inskickad alternativt klar" på webben
- lägg in elevens e-postadress tidigt i systemet

Förslag att lägga in i anbudsfrågan

- utökad betygsrätt
- lägg en ram angående rutiner "så här gör vi" i anbudsfrågan
- bygg incitament för samarbete mellan utbildarna
- statlig rektorsutbildning krav på utbildningsansvarig
- lägg in utveckling av flexstudier som krav
- nyscha kursutbudet mer
- krav på administrativ kompetens

Övriga förslag

- utforma ISP (individuellt studieplan) lika för alla kommuner
- gör gemensam kvalitetsredovisning för alla
- välj ut uppföljningsområden systematiskt
- koppla in forskningsanknytning

3.2.5 Sammanfattning av analys privata utbildningsföreträdare

De privata utbildningsanordnarna ser mycket positivt på kommunernas samarbete då det underlättar med det gemensamma ramverk som upphandlingen ger. De dialogmöten som vux10 startat uppskattas mycket. Tydligare styrning önskas i kommande förfrågningsunderlag både vad gäller utbud och befogenheter. Enighet råder om att den omfattande administrationen tar för stor del av ersättningen.

3.3 | Gemensamma nämnare kommuner och privata utbildare

Följande områden lyfts fram av både uppdragsgivare och uppdragstagare

Område	Gemensamt i svaren	Kommentarer
Samarbete	Ser positivt på det utökade samarbetet	Innehållet i kommun-företrädarnas och utbildningsföreträdarnas svar skiljer sig åt men sammantaget gynnar det vux på olika sätt
Administrationen	Stor och mindre flexibel verksamhet som kräver mer omfattande och komplex administration	Olika ansökningsrutiner och olika datasystem försvårar både för studerande och utförare
Förfrågningsunderlag	Mer styrning av utbud önskas, krav på utökad betygsrätt och tydligare ansvarsfördelning	

Sammanfattningsvis kan sägas att svarsanalysen för både kommunföreträdare och privata utbildningsföreträdare visar att samarbetet vux10/vux8 har starka incitament att fortsätta och att utvidgas. Ett gemensamt intresse finns om ökad styrning i kommande förfrågningsunderlag. Det råder även enighet om behovet att hitta fler samordningsvinster inom den komplexa administrationen.

3.4 | Sammanfattning SWOT

Intervjuerna avslutades genom att ställa frågan "vad tänker ni på först" när det gäller styrkor, svagheter, möjligheter och hot i vux10/vux8 samarbetet och upphandlingen enligt tjänstekoncession.

De sammanställda svaren från kommunföreträdarna (10 grupper) visar att varje område hade ett dominerande svar som redovisas för sig. Övriga svar grupperas efter fokus på medborgaren respektive vuxenutbildning.

Begreppet medborgare används för att innefatta både sökande och studerande⁶.

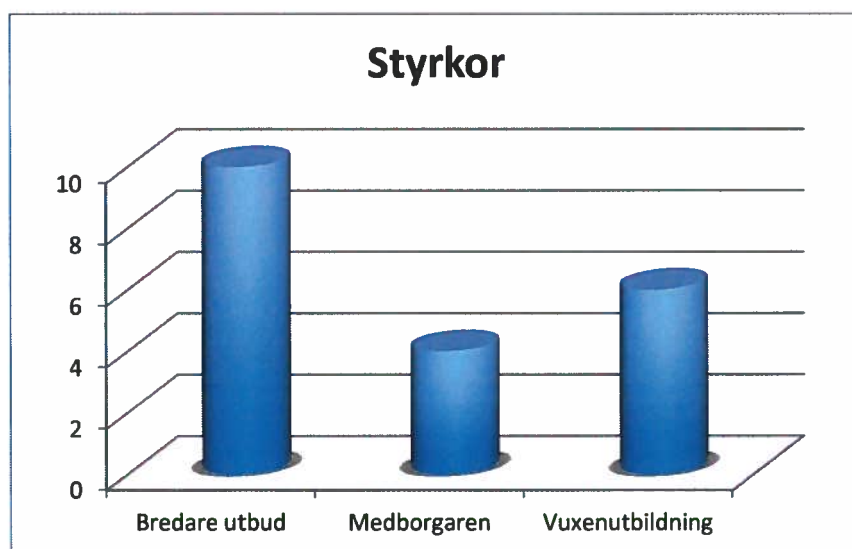

Diagram 1

⁶ Endast den som fått studier beviljade av hemkommun och som blivit antagen till kurs/utbildning är studerande.

Samtliga grupper anger att styrkan är att få ett bredare utbud. Under medborgarnytta finns t ex valfrihet för individen och likvärdig utbildning. Exempel under vuxenutbildning är stärkt ställning för vuxenutbildning i kommunen, sammanslagning ger styrka mot alla aktörer och bättre förutsättningar för kvalificerad uppföljning och tillsyn.

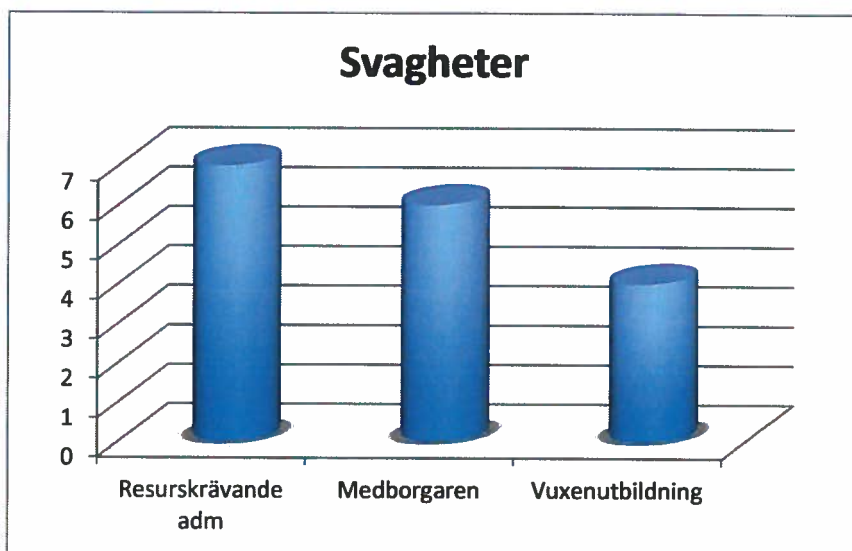

Diagram 2

I sju av grupperna sägs administrationen vara den största svagheten. Den anses resursslukande och komplicerad då det är så många utbildare.

De svagheter som drabbar medborgaren är att kurser ställs in, kursutbudet är ojämnt, lätt att förlora sig i djungeln. Vuxenutbildningen upplever svagheter som behov av mer förankring i kommunen, minskade möjligheter till flexibilitet och oro för uppföljning. För många anordnare är återkommande.

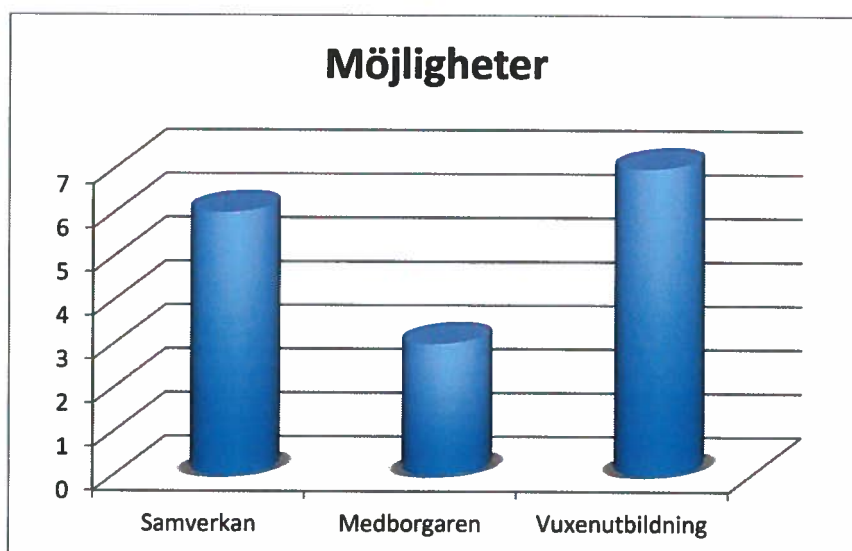

Diagram 3

Samarbete och samverkan tas upp i sex av grupperna som fortsatt möjlighet. Exempel på möjligheter som är riktade mot medborgaren är att flexibiliteten kan utvecklas samt att fler får möjligheter att studera. Möjligheter för vuxenutbildningen är t ex att kunskapen ökar i kommunen och att arbetsmarknad och vuxenutbildning kan göra gemensam sak samt att olika kluster kan bildas inom regionen.

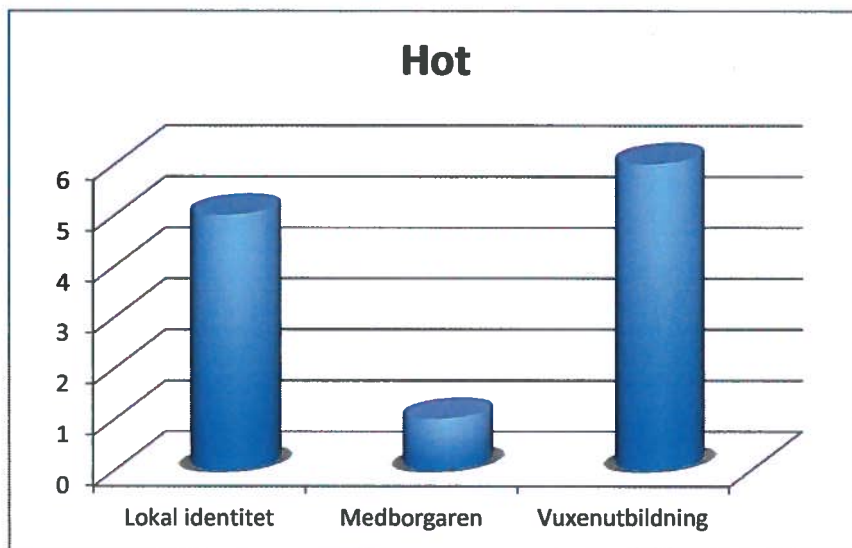

Diagram 4

Hälften av grupperna ser olika former hot mot den lokala vuxenutbildningen. Det gäller t ex minskad flexibilitet, utarmning av lokala kurser men även att enskild regi blir ett hinder för likvärdighet. Betygsinflation tas upp som ett hot för medborgaren medan övriga hot för vuxenutbildningen är att inte orka gå vidare med utvecklingen mot gemensam vuxregion eller att företag går omkull.

Den avslutande SWOT-analysen är endast avsedd att användas för att höja validiteten genom att undersöka om de mönster som framkommit i intervjuerna kan styrkas ytterligare. De svar som är gemensamt för många av grupperna och som i tabellerna fått egen stapel är användbara för att stärka validiteten medan de övriga svar grupperade i medborgaren och vuxenutbildning får fungera som illustrerande exempel.

SWOT-analysen som gjordes med de fyra privata utbildningsanordnarna visade inte samstämmighet på samma sätt som hos kommunföreträdarna förutom vad gäller svagheter. Där är utbildarna eniga om att svagheten är den administrativa utmaningen. En viss samstämmighet finns även kring hot där en oro uttalas för utslagning bland utbildningsanordnare.

Sammanfattningsvis stärker SWOT-analysen tidigare analys av intervjusvar vad gäller styrkor och svagheter i den gemensamma upphandlingen vux10/vux8. Styrkan i ett bredare utbud innehåller samtidigt en svaghet i den omfattande administration som upphandlingsformen ger. Möjligheterna i en samverkan innebär en utmaning att hitta balans mellan den större och den mindre kommunen.

4 | Sammanfattande diskussion och rekommendationer

Den politiskt beslutade målbilden om en gemensam vuxenutbildningsregion har kommit flera steg närmare efter den gemensamma upphandlingen av tjänstekoncession.

Samarbetet inom vuxenutbildning som manifesterats i upphandlingen vux10/vux8 är en process utan återvändo. Fördelarna som framkommer i intervjuerna är så stora att alternativet att återgå till tidigare läge inte ses som ett alternativ.

De systemnivåer som behöver involveras mer och är avgörande för fortsatt utveckling av vuxenutbildning är högsta beslutsnivå i kommunerna samt styrning och ledning inom ansvarig förvaltning.

På övergripande nivå finns även frågan om hur större respektive mindre kommuns behov kan mötas i gemensam sak samt hur likvärdighet för medborgare som söker och antas till vuxenutbildning kan uppnås. Valfrihet gäller endast för medborgare som har beviljats och är antagen till studier.

Näringsliv och arbetsförmedling är även viktiga aktörer i den fortsatta utvecklingen.

Den beställda uppföljningen av vux10/vux8 har enligt uppdragsgivaren fokus på att besvara ett antal frågor, analysera samt ge förslag till förbättringar inför nästa upphandling. Uppföljningen är därför fokuserad på de svar som lämnats vid intervjuerna samt de gemensamma nämnare och förslag som framkommit. En viktig faktor har även varit att ge möjlighet för alla deltagande kommuner att göra sig hörda.

I rapporten finns ett kunskapsunderlag som visar inom vilka områden det finns en samsyn.

Grunden är säkrad då samtliga intervjuade kommuner har viljan att delta och genom flera exempel beskriver styrkan i att samarbeta samt önskan att fler kommuner i länet ansluter. Övriga områden där samsyn finns är framför allt att utnyttja möjligheten till tydligare styrning i kommande förfrågningsunderlag samt att insatser att förenkla den komplexa administrationen behöver prioriteras.

En uttalad oro finns att kommunerna inte vågar eller orkar gå vidare då det krävs att tid och resurser avsätts lång tid framöver för att lyckas nå målet med en smidigt fungerande vuxregion.

Samarbete tar tid både i förberedande fas och i verksamhetsfas men är att se som en investering som ger god utdelning på sikt. Ett exempel från intervjuerna är att utvecklingen av det kollegiala samarbetet ökar kunskapskapitalet.

Den kommun som använt auktorisation⁷ av utbildare sedan 90-talet återoppar att kommunen använder modellen för alla kommunproducerade tjänster och det är därför inte aktuellt att ansluta till den gemensamma upphandlingen. Samarbete inom alla övriga områden där det är möjligt är däremot angeläget.

Vid kritisk granskning av gruppintervjuerna kan möjliga felkällor hittas. Några gruppdeltagare talade mer andra mindre. Om inte annan åsikt uttalats har det tolkats som samtycke. I grupperna fanns också både chefer och medarbetare. Det är möjligt att medarbetare inte uttryckte motsatta åsikter men tolkningen baseras på att övergripande ansvar och styrning ligger på förvaltningschefsnivå. Det är också möjligt att viss projicering av problem gjordes mot den komplexa

⁷ auktorisation är inte reglerat i lag eller rättsligt prövat

administrationen men oavsett projicering går det inte att bortse från att administrativa frågor måste vara ett prioriterat område inför nästa upphandling.

De förslag till åtgärder som presenteras är av både kortsiktig och långsiktig art och bör ledas av styrgruppen för vuxenutbildning.

Förslag på övergripande åtgärder

- KSL håller frågan om vuxenutbildningens möjligheter aktuell i möten med politiker, kommundirektörer och förvaltningschefer samt i möten med aktörer från aktuella myndigheter och näringsliv
- förvaltningschefer håller frågan om vuxenutbildningens möjligheter aktuell inom kommunen och i möten med aktörer från arbetsförmedling och näringsliv
- gör en pilotstudie för att hitta synergier mellan kommunernas vuxenutbildningar, studie- och yrkesvägledning samt vuxadministration, inklusive IT-lösningar
- undersök möjligheten att skapa kluster inom länet för vuxenutbildning respektive studie- och yrkesvägledning
- skapa en "Think Tank" för ökad likvärdighet och studerandepeng samt för utveckling och forskning
- fortsätt den goda utvecklingen av dialogmöten och den gemensamma interna webbsidan

Förslag inför kommande upphandling

- begär och använd utökad betygsrätt
- pröva frågan om att begära statlig rektorsutbildning för utbildningsansvarig
- definiera flera områden där förfrågningsunderlaget kan styras mer
- ge förutsättningar att få ansökan och antagning mer transparent
- ge förutsättningar för större flexibilitet
- ge förutsättningar för kortare ledtider
- ge förutsättningar för nischat utbud

Avslutningsvis presenteras de två perspektiv på vuxenutbildning som kan utläsas ur intervjuaterialet.

Den studerande vill ha

- likvärdighet
- tillgång till brett kursutbud
- bra information
- vägledning
- enkel ansökningsprocess
- korta ledtider
- möjligheter till individualisering
- rimliga resor

Kommunen vill ge/ha

- valfrihet
- likvärdighet och samtidigt värna egen verksamhet då den finns
- brett kursutbud

- kostnadseffektivitet
- synergieffekter administration
- synergieffekter vägledning
- stärka arbetslinjen
- verktyg för tillväxt
- omställningsverktyg

5 | Referenser

Länkar

För verksamhetsprogram 2011-2014 samt verksamhetsplan 2013

www.ksl.se

För styrdokument/vuxenutbildning

www.skolverket.se

Metod för kvalitativ analys

<http://www.nada.kth.se/kurser/kth/2D1630/Kvalitativanalys07.pdf>

Ett ex på kortfattad information om upphandling av tjänstekoncession

<http://upphandling24.idg.se/2.1062/1.241081/sa-upphandlar-du-en-tjanstekoncession>

Handledning om upphandling enligt LOV, Kammarkollegiet

http://www.upphandlingsstod.se/sites/default/files/2011_03.pdf

Auktorisationsregler Nacka kommun

http://www.nacka.se/underwebbar/Anordnare/barnomsorg_utbildning/vuxenutbildning/auktorisering/Sidor/default.aspx

Vux10 gemensam webbsida

<https://sites.google.com/site/vuxtio/>

Ex 1 på ingång till vuxenutbildning/ansökan

www.kunskapsparken.se

Ex 2 på ingång till vuxenutbildning

<https://kcno.alvis.gotit.se/Student/default.aspx>

Ex 3 på ingång till vuxenutbildning

<http://www.botkyrka.se/barnochutbildning/studierforvuxna/attstuderasonvuxen>

Ex 4 på ingång till vuxenutbildning

<http://www.solna.se/vuxenutbildning>

Bilagor

Bilaga 1

Genomförda intervjuer

Vux 10

Grupp 1 Stockholms stad

Charlotte Svensson, arbetsmarknadsdirektör

Lars Brandt, chef vuxenutbildningen

John Envall, rektor uppdragsutbildning

Elisabeth Ryde, handläggare

Grupp 2 kommuner utan egen regi och som deltar i samtliga områden

Åsa Bergström näringslivschef/förvaltningschef Solna

Tommy Persson, rektor Solna

Svante Ingler, rektor Kunskapscentrum Nordost (KCNO)

Marie Eklund, rektor Sollentuna

Grupp 3 kommuner med egen regioch/eller som endast deltar med yrkesförberedande gymnasial vuxenutbildning

Maria Lindeberg, förvaltningschef Sundbyberg

Anita Simak, rektor Upplands-Väsby

Lasse Sporrang, rektor Sigtuna

Fredrik Ekdal, rektor Sundbyberg

Vux8

Grupp 4 Botkyrka kommun

Jan Strandbacke, förvaltningschef

Lisbeth Jacobsson verksamhetschef vuxenutbildning/vägledningscentrum

Per Andersson, rektor

Ewa Hedman, upphandlare fd Botkyrka nu i Huddinge

Grupp 5 Kommuner med egen regi och som deltar i samtliga områden

Annika Ramsell, förvaltningschef Järfälla

Carin Dahlin, rektor uppdragsutbildning Järfälla

Sune Stjernlöf, beställarchef Järfälla

Eva-Lotta Arenander, rektor Lidingö

Leif Östfeldt rektor Värmdö

Grupp 6 Kommuner med egen regi och/eller deltar endast med yrkesförberedande gymnasial vuxenutbildning

Arjun Bakshi , kontorschef Södertälje

Bengt Jönsson, verksamhetschef Södertälje
Marianne Hedman, rektor Salem
Anwar Jamil rektor, Huddinge (ind intervju)
Kent Påledal, företagslots Nykvarn (tel intervju)

Intervjuer med privata utbildningsanordnare

David Norrfjärd, vuxenutbildningschef Jensen Education
Katarina Gustavsson, vuxenutbildningschef Info Komp
Gunilla Eriksson, VD SWEJA
Stefan Bergström, nationell rektor Lernia och Sven Andersson, marknadsområdeschef öst Lernia

Kompletterande intervjuer

Anders Morin, ordf i Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden Sollentuna samt ansvarig för
välfärdspolitiska frågor svenskt Näringsliv
Kristina Tidestav, stadsdirektör Solna och Åsa Bergström näringslivschef/förvaltningschef
Mats Carlsson, kommundirektör Salem
Staffan Ström, rektor vuxenutbildningen Nacka

Bilaga 2

Kommunföreträdarnas svar

Sammanställning av intervjuerna visar följande svar från kommunföreträdare i de olika grupperna

- K1. Kommun med egen regi (5 kommuner)
- K2. Kommun med egen regi som endast upphandlar gy yrkesutbildning (6 kommuner)
- K3. Kommun utan egen regi (7 kommuner)
- K4. Kommunledning, politiker (4 personer från 3 kommuner med och utan egen regi)

1. Motiven till att er kommun ingick i den gemensamma upphandlingen med andra kommuner?⁸

K1: politisk avsiktsförklaring/direktiv (2), ville bredda verksamheten, vid vägs ände med LOU, rådfrågade KSL inför ny upphandling, kom en inbjudan från Botkyrka, ekonomisk åtstramning, oklart

K2: ville bredda verksamheten (2), näringspolitiskt strategiskt, vux10 förebild, vill testa

K3: politiskt uppdrag (2), tradition att samarbeta, för att styra priset, få bredare samarbete, avtalen på väg löpa ut, praktiskt resultat av KSL arbete

K4: söker ökat samarbete för synergieffekter, rikt utbud, vill samarbeta kring upphandling, inga stora politiska skiljelinjer

2. Syftet/värdet med att kommunerna samarbetar kring gemensam upphandling av vuxenutbildningen? (Samarbete mellan vux10 och vux8?)

K1: medborgarfokus – bättre för medborgarna vid samarbete, stärker intressefokus på verksamheten, nya samarbetspartners, tvingas jobba ihop kring utbud, utveckling av kvalitetssystem

K2: tillgång till mer utbildning, vill inte vara utanför/se tåget gå förbi (3), fler unga vill ha yrkesutbildning, samarbete bäst, vill ha gemensam vuxregion

K3: ekonomiska effektiviseringar, stärker tillväxtfrågor, svårt driva frågor själva, bättre kvalitetsuppföljning gör att man får veta vad man får för pengarna

K4: koppla vux till tillväxt och utveckling, verktyg för tillväxt, arbetstillfällen och omställning, regionalisering ger förutsättning för effektivare arbetsformer, mer kompetent beställare som kan pressa priser

3. Ge exempel/styrkor på vad som har blivit bättre med vux10/vux8

K1: kollegial utveckling/lär sig av varandra (4), verksamhetsutveckling genom gemensam

⁸ Siffror inom parentes anger antal likadana svar

problemlösning (2), går mot lika villkor (2), påskyndar utvecklingen bl a genom gemensam modell för utvärdering och kvalitetsarbete, stordriftsfördelar, större rättssäkerhet

K2: breddad yrkesutbildning (2), rimliga förutsättningar för företag, likvärdig utbildning, kvalitetsuppföljning värd namnet, maktfaktor/styrka gentemot utbildare, liten kommun är inte ensam om frågorna, kollegialt lärande, innehåll i kurser och kvalitet blir bättre

K3: kan utvärdera anordnarna, samma regler, medlen används mera rätt, systematiskt/bättre kvalitetsarbete(2), kollegialt arbete stärker professionell utveckling, högre på politiska agendan, måste enas för likvärdighet, går att följa vad studerande söker

K4: bra budgetmässigt, bättre och större utbud, kvalitetsarbetet får bättre förutsättningar, synergieffekter bra

4. Ge exempel/svagheter på vad som har blivit svårare med vux10/vux8

K1: större och mindre stödjande administration, mindre flexibilitet för ex ansökningstider, långa ledtider, olikheterna i elevsystem blir tydliga, många aktörer, samarbete tar tid, tunn besättning för antagning och tillsyn

K2: administrativ katastrof (2), alla kurser startar inte, upphandlingen har begränsat valfriheten att välja utanför vux10/8, kollisioner mellan de fria valen och skollagen, för stort och för många utbildare, ej ense i alla frågor

K3: långa ledtider, prioritering skiljer mellan kommunerna, oklart vilken nivå besluten ligger på, risk dra parallell med gemensam gymnasiregion, "Den som är antagen har fria val medan den som inte är det inte har fria val"

K4: IT-frågorna blir tydliga, samma ersättning ges till alla även om utbildarna är olika effektiva och har olika marginaler

5. Motiven till att er kommun genomförde upphandling av vuxenutbildning enligt tjänstekoncession?

K1: behövdes ny modell efter "mäklartjänsten", inbjudan kom att delta, för att bevara valfriheten (LOU kräver rangordning)

K2: hakade på andra kommuner då upphandling behövde göras, risk med LOU att det blir ett "geschäft", kan styra tjänsten, möjliggör fler aktörer, mindre risker, priskonkurrens är inte bra

K3: större utbud och valmöjlighet, effektiviseringar, vågade trots osäkerhet om juridiken

K4: ville vara med i samarbetet, garanterar valfrihet

6. Fördelar/nackdelar med att använda tjänstekoncession?

K1: större valfrihet, öppnar fler vägar, LOU är mer styrt, kvalitetshöjande med konkurrens, rätt utvecklingsväg, ger ökat förtroende för varandra, för många anordnare och för stort utbud som minskar då kurser inte startar (5), eleven hamnar i kläm, kräver mer administrativa resurser, administrativa system hänger inte med, kan inte tvinga bort lärare som inte fungerar då man köper hel tjänst, många parter ska komma överens

K2: stort utbud men stor administration/överetablering (4), för många kurser ställs in, stora kommuner som Stockholm styr processer, antalet handläggningstimmar ökar, inte lika flexibelt, saknar kontinuerlig antagning, ger inblick hos olika utbildare, svårt planera för sfi

K3: frågan om vuxenutbildning eskalerar i kommunen, kostar mer i början, stor organisation, kommunikation och rutiner är betungande, uppföljningen visar vad man får för pengarna, ger fler möjligheter när man vet hur det ser ut med kurser och studerande

K4: ingen särskild politisk diskussion har skett

7. Vilka reaktioner har ni fått från studerande?

K1: finns mera kurser, reagerar på att de får vänta, avbrotten har minskat, tänker mer i process, söker vägledning, ser risk att behöva åka till stan, svårt tänka på lång sikt, SYV är oerhört viktigt

K2: glada för det utökade utbudet, svårt hitta nya kurser snabbt vid inställd kurs, snopna då de får vänta, vilsna inför så stort kursutbud, längre resor kan vara både för- och nackdel

K3: det tekniska systemet irriterar, under sökperioden är systemet öppet 3 v, korta ledtider i samband med besked, svårt planera, reagerar på minskade statsbidrag för gymnasial yrkesvux

K4: Inte hört något

8. Problem finns som går att härleda från förfrågningsunderlaget?

K1: bra om man kan styra mot inriktningar som ex bristyrken, tuff ersättningsmodell, avbrott ger ingen ersättning, oklarheter i ansvarsfördelningen kommun – anordnare kring SYV och särskilt stöd, kombinera med utökad betygsrätt – får då delat ansvar med Skolinspektionen, för låga krav på rektorsfunktionen, grundläggande vuxenutbildning styvmoderligt behandlat, avsatt en del till utvecklingsinsatser då experimenterande saknas, skärp kraven på kvalitet i lärarledd undervisning, krav på behörighet i yrkesutbildning är ett slag i luften, hur mycket får tillsynen kosta

K2: mera styrning, utbildare håller fast vid kurs som ej söks, tydlig uppdelning mellan distans och klassrum, lägg ut betygsrätt, undrar över effekterna av betalningsmodellen, för många teoretiska kurser, självsanering (hos och bland företagen), tar för lång tid, uppföljning kräver mer resurser

K3: utbudet måste säkerställas, finns algoritm för att fördela platser

K4: ingen styrning runt administration den frågan är lämnad, viktigt med rikt utbud, kvalitetsuppföljning, kan ersättningsmodellen leda till betygsinflation, politiker måste få se och godkänna principerna för anbudsunderlag,

9. Hur skulle eventuellt det som inte fungerat kunna lösas i en kommande kravställan i ett förfrågningsunderlag?

K1: styrning av kursutbudet, gemensam kravspecifikation behöver tas fram (olika vux10/8), begär intyg om elev gjort moment eller halv kurs, utökad betygsrätt

K2: lägg ut betygsrätt (2), ex kurs som utlysts 3 ggr ställs in, kvalitetsmått med i underlaget, definiera vad lärarledd undervisning är, likaså distansundervisning, tydlig hänvisning till hemkom-mun då kurs inte startar

K3: anordnarna får se samlad sökbild (inte bara sin egen), utökad betygsrätt införs, stöd och klassrum behöver säkras, kluster bildas kring olika frågor

K4: viktigt få med långsiktighet vad gäller synergier, vilka delar ska regionaliseras/standardise-ras, (ex vilka delar i SYV kan standardiseras), både lokalt perspektiv och flexibilitet måste vara med politiken informeras om principerna i underlaget, arbetsfördelning vid kvalitetsuppföljning

10. Hur tänker kommunen kring vux i egen regi?

K1: ej aktuell fråga, vux på hemmaplan viktigt – ger mer lika villkor, bör finnas som ett alterna-tiv

K2: närhet fördel, viktigt att ha kvar (lättare att styra, flexibelt), behöver garantera lokal utbildning, gymnasial vux bör utsättas för konkurrens,

K3: samma villkor - att egen regi deltar i upphandling, går inte att ha egen regi i en liten kom-mun

K4: egen regi bör konkurrensutsättas (2) – likabehandling ska gälla

11. Ser kommunen ekonomiska effekter av vux10/vux8?

K1: fakturering tar mer tid, utbildningen dyrare (2) men man får ut mer, kan bli billigare än egen regi då mindre kurser läggs ner vilket inte alltid sker i egen regi, samma kostnad men befintlig bemanning ska räcka till för ett större uppdrag

K2: ökad adm (2), tar större del av budget, en kommun har behövt omorganisera administratio-nen, dyrare utbildningar, viktigt vad man får för pengarna dvs kvalitet

K3: högre IT-kostnader, fler mantimmar krävs, dubbelt/mångdubbelt jobb, hoppas få mer för pengarna

K4: ökat ambitionsnivån i budget

12. Hur ser kommunen på rektors myndighetsutövning/utökad betygsrätt utbildare?

K1: samarbetar kring tillsynsbesök, finns inte på agendan, krav på utökad betygsrätt ska finnas med, anser inte att det är problem med dubbla roller, bra att kunna påverka egen regi - särskilt teoretiska kurser, SYV har rollen att fördela mellan utbildare, frågan är om SYV ska ligga utanför

K2: samarbetar kring tillsynsbesök (7 rektorer är ute för vux10), förstår inte problematiken med dubbla roller, har dubbel roll men ser inga problem, chefskap över SYV är också en faktor, konkurrens med egen verksamhet, finns färdigheter för dubbla roller, kommunen behöver aktivera utbildarnas betygsrätt (2) – idag oklara roller mellan kommun och utbildare

K3: utökad betygsrätt läggs ut på anordnare, betygshantering och arkivering pockar på att ordnas

K4: risk att rektor månar om egen regi, måste vara beredd att konkurrensutsätta

13. Hur skulle ni beskriva målbilden för gemensam vuxenutbildningsregion? Hur ser det ut om 3 år? Vad ser ni framför er ska finnas på plats då?

K1: stödprocesserna samverkar mer, gemensam upphandling för all vux, balans centralt lokalt, samordning vux och AF (KSL driver), utbildningsförbund kan vara lösningen (med möjlighet att gå in och ut efter behov), ny målbild är 18 kommuner tillsammans

K2: starka incitament att göra likadant – helst alla 26 kommuner, kan se varandras utbud, kanske Södertörns vux, LOV som i världen, starkt SYV som kan vara gemensam i regionen

K3: studerandekontroll ex 50 tkr beviljas för studier som sedan kan planeras, klustertänk genomförs ex SYV finns på ett par ställen i länet, fler kommuner bildar gemensam region, några står utanför men kommer med på sikt

K4: koppling till att få folk i jobb, rätt bemanning, de mest eftersökta utbildningarna bör ligga lokalt som kommunal service, hänsyn måste tas till resvägar och geografisk tillgänglighet

14. Hur ser kommunens målbild för gemensam vuxenutbildning ut i den bästa av världar?

K1: en vuxregion med gemensam organisation, gemensam antagning för medborgarna, gemensam ansökan via webben, bra administrativa former, enkelt att få utbildning, alla har samma tillgång till vux, geografisk spridning, likvärdiga villkor mellan kommunerna, vux har fått annan pondus, vägledning bör vara nära och i mindre delar för att få det hanterbart, sfi ingår i grundläggande SAS, "Think-tank" för utveckling

K2: gå i vux även utanför länet, synkronisera med arbetsmarknaden, gemensam vägledning – vägledningscentral men antagning lokalt, utbildning i närområdet, samarbete kring det som behövs i varje kommun, många kursstarter och besked i god tid, samma upplägg som att ansöka till gymnasiet, kompetensförhöjning för hela Stockholm, kvalitet genom avtal och flexstudier, förstatliga vux och en gemensam kassa med AF, LOV som i världen

K3: gemensam vuxregion med gemensam antagning, studerandekontroll finns på kanske 50 tkr beviljade studier som kan planeras, kluster genomfört med ex SYV på ett par tre ställen i länet, brett kursutbud med god kvalitet till bra pris

K4: verktyg för näringslivssamarbetet, gemensam databas, IT-tjänsterna i molnet kommunalförbund, LOV även här,

15 . Övrigt

K1: Kvalitetsuppföljning här finns att lära, roligare att göra verksamhetsbesök tillsammans – modell finns framtagna, Botkyrka har tillsatt en tjänst för uppföljning, problem med grundläggande vux – förvirrar vid övergång från sfi, samarbete finns här, kommunernas uppföljning viktig, bra för företagen med adm lösning, omvärldsbevakning viktig, lönsam bransch för vissa företag, omvärldsbevakning viktig, ”svaga” elever får samma ersättning – hur omfördela och styra extra resurser, ny ekonomisk modell efterfrågas

K2: Alla rektorer i vux10 sitter i styrgrupp, i början endast FC, eleverna är segregerade hos utbildare ex Jensen svenskfödda, finns utbildare som påstår att kommunen styr eleven, distans kan ha tätare starter, 5ggr/år, synkning med arbetslinjen behövs, AF arbetsmarknadsutbildning – märkligt system. Har blivit som att AF arbetar med utbildning och kommunen med arbetsanskrifning, viktigt att SYV/öfler kategorier inom vux8 träffas inför ny upphandling, svårt när anordnare inte motsvara kvalitet, juridiska och mentala frågor svårt – förändra priset?

K3: 35 000 elever är inne under ett år. Hur utforma ledningsarbetet inför nästa upphandling. Alla mjuka delar är på plats – nu återstår de hårda, i liten kommun utan vux kan en person vara ensam med kunskap i frågan

K4: Näringslivets syn på vuxenutbildning är att det råder en mismatch på arbetsmarknaden idag, vux är en viktig funktion för näringslivet och man är särskilt positiv till yrkeshögskolan, alla kommer att behövas men man måste svara upp mot anställningskraven

Bilaga 3

Privata utbildningsföretädares svar.

S = större utbildningsföretag, antal 2

M = mindre utbildningsföretag, antal 2

Frågorna har anpassats något till målgruppen.

1. Bakgrund om företaget som anordnare av vuxenutbildning – aktörer i tidigare upphandlingar?

S: ett företag som funnits i 16 år, har kunder i 25 kommuner i landet och ett företag som varit med längst men i olika företags/bolagsformer, företagen har varit aktörer i tidigare upphandlingar

M: ett företag som funnits i 19 år och ett företag som funnits i 18 år, företagen har varit aktörer i tidigare upphandlingar

2. Kommunernas samarbete kring gemensam upphandling av vuxenutbildningen?

S: ser bara fördelar, positivt med kommunernas samarbete, stordriftsfördelar, gemensamt ramverk finns

M: förenklar mycket, samsyn kring rutiner, går att fokusera på rätt saker, ser inte ännu samma samarbete i vux8 som i vux10, bäst är att gemensamt pris är avgörande i stället för konkurrens, vore bra om 18 kommuner går ut gemensamt då det ger bredare underlag

3. Ge exempel/styrkor på vad som har blivit bättre med vux10/vux8

S: kundvalsmodellen, stimulerar att göra utbudet attraktivt, avstämning sker mot arbetsmarknaden, lärarna har ett starkt incitament att utveckla undervisningen för att attrahera, enklare för alla parter, rättvist, fasta priser, mer genomtänkt och långsiktigt underlag

M: allt är mer likriktat vad gäller administration, (vux10 har gemensam samlad hemsida?), dialogmöten, brukarenkäten, önskar gemensam kvalitetsredovisning för alla, uppföljningen av avtalen bra, positivt att årsrapporten fått feedback

4. Ge exempel/svagheter på vad som har blivit svårare med vux10/vux8

S: oklart var frågorna tas, risk finns att kurs inte startar, ineffektivt om grupperna blir för små, behövs mer flexibilitet och möjlighet att omförhandla vissa delar

M: stor koloss, svårare göra undantag för enskild studerande, (förslag är att ha olika datum för sista ansökan grupp1 nya stud, grupp 2 påbörjade), kräver stor adm hos utbildaren, får aldrig besök av rektorer

5. Upphandling av vuxenutbildning enligt tjänstekoncession?

S: ingen stor fördel jämfört med trad upphandling, det är bra, kvalitetsuppföljning viktigast, (förslag lägg in "en ram" i anbudsförfrågan som säger att så här gör vi i olika situationer)

M: tjänstekoncession är bra, bra med kvalitets- i stället för priskonkurrens

6. Fördelar/nackdelar med att använda tjänstekoncession?

S: vore bra att få mera balans mellan anordnare, (förslag bygg in incitament för samarbete) många mantimmar går åt att administrera mellan kommuner och samordnare

M: upphandling ger gemensam utveckling, mera administration, SYV en resurs som krävs i högre grad, blir små volymer särskilt i högre behörighetsgivande kurser (2), (förslag nischa in områden) elevunderlag minskar även i vux, kurser ställs in (2) bl a för att administrativa rutiner är inte snabba nog, ofta vet studerande först via ex FB och andra sociala medier de "ligger ljusår före"

7. Förbättringsområden/risker i förfrågningsunderlaget?

S: kurstider och perioder påverkar, utveckling av flexstudier kan läggas som krav i upphandling, kan inte se hur många som sökt/antagits hos andra anordnare, vux10 är mer sampratade

M: stort fokus på lärarbehörighet, bör även finnas krav på administrativ kompetens som

- *god datavana*
- *kan uttrycka sig i tal och skrift behärskar positiv information*
- *förstår att utbildarna är leverantörer*
- *kan jobba i en rutinbeställning*
- *förmåga att ställa rätt frågor*
- *förmåga till smidigt arbete*
- *kan jobba under stress*

Mer styrning hur kurserna läggs – styr antalet aktörer, nischa mer, skrivningen runt SYV är dubbel och uppfattas att det ges mer mandat än det gör

8. Förslag till lösningar?

S: använd upphandlingsunderlag för att styra, enas om samma administrativa system, skapa gemensam ingång (molnportal?), onödigt ange maxtak för studerande

M: kommuner kan utveckla utbildningen för administratörer, kräver ett annat förhållningssätt, hitta former för samordningslösningar, förläng ledtid för företag att bekräfta plats (i dag 3 dgr), effektivisera och förenkla mer

9. Andra möjligheter som ni ser?

S: bra, tydliga o snabba kommunikationsvägar (lite speciellt att inte vara sin egen huvudman), gemensamt system för ansökan, kursregistrering och betyg, mer styrning vid upphandling

M: kompetensutveckling av kommunala administratörer, utveckla webbansökan språkmässigt, bör finnas svar som säger "din ansökan är inskickad alt klar", ISP lika utformad i alla kommuner, noggrannare kvalitets o avtalsuppföljning, förslag välj ut uppföljningsområden

10. Vilka reaktioner har ni fått från studerande?

S: oklarheter om vem man vänder sig till, de uppfattar inte att kommunen tar ekonomiska beslut och vem som tar dem

M: Hornsgatan har för lite öppettider och är underbemannade, förslag är att elevens e-post tidigt läggs in i systemet, hela utbudet måste presenteras av SYV ute i länet, svårt att välja, Sthlm har krångligt ansökningssystem, distans är ofta lösningen för elev inne i systemet, svårare för de som är nya att hitta individuella lösningar

11. Hur ser ni på kommuner som har vux i egen regi/inte har egen regi?

S: märker ingen särskild skillnad, behövs mer samarbete mellan konkurrenter – även kommunen (lärarna har svårt att samarbeta ex kring kunskapskrav)

M: egen regi ger olika villkor, kan t ex lägga in fler timmar – ej jämförbart likställa resultat NP o betyg, även olika kulturer "eleverna måste läras om" angående lov och undervisningspass, egenregin behöver vara konkurrensutsatt

12. Hur ser ni på effekter/organisation av rektors myndighetsutövning?

S: märks att vux10 är synkade och att Stockholm har skiljt på rektorsuppdragen, SYV behöver transparens, tänker inte på att kommunal rektor har dubbla uppdrag

M: fungerar smidigt i en kommun, rektorsrollen svår då kommunal rektor med egen verks måste hålla budget, bör vara ett krav att utbildaren kan rutinerna för betygshantering/arkivering (rektorsutbildning krav), ingen kommun utnyttjar utökad betygsrätt – det är för krångligt och vux11 kräver ny ansökan för varje kurs, har ansökt och väntar på besked från Skolinspektionen

13. Ekonomiska effekter av vux10/vux8?

S: nu mycket svårare att prognostisera elevantal, attraktionen blir mycket viktig, kräver ej mer administration, antalet elever särskilt i yrkesutbildningar har ökat, avbrotten har minskat något

M: risk att administrationen blir mer kostsam, är lägre och differentierad peng, kostnader för administration och SYV har ökat, svårare göra prognoser (bortfall kan vara 50% vid ansökan), avbrottsfrekvensen har inte ökat (incitament att hålla kvar elev, min kommentar)

14. Hur ser ni på målbilden att skapa en gemensam vuxenutbildningsregion?

S: positivt men kan bli rörigt, vux10 bra ex på att det går, bra målbild

M: större garanti för likvärdighet för studerande, bra gemensam antagning önskas

15. Framtidsplaner – hur ser det ut om 3 år?

S: tillväxt gäller, gärna synergieffekter med egna gymnasieskolor, behörighetsgivande utbildningar växer, distansutveckling, utveckling av befintlig läroportal

M: anpassning kommer att krävas av alla anordnare, färre aktörer som är mer nischade, utvecklad distansutbildning, kombinerad med arbetsmarknadsutbildning, lärlingsutbildning har startat

16. Hur ser framtidens vuxenutbildning ut i den bästa av världar?

S: företaget vill vara enda samarbetspartner, forskningen är stark, bra förutsättningar för eleverna angående försörjning, undervisning på andra tider, validerande förhållningssätt, "blended learning" har utvecklats, 4 (undervisning som kombinerar lärarledd klassrumsundervisning med datorbaserad i undervisning vilket skapar ett interaktivt lärande för både studerande och lärare), preparandkurser för att inventera kunskap

M: budget för vux blir mer fredad – inte påverkad av kommunens ekonomi, ger samma förutsättningar som övriga verksamheter att arbeta med 1-3 årsplaner (svårt hinna göra satsningar inom samma år vid 1-årsbudget), kredit för att vux är en maktfaktor i Sverige, mindre administrativt krångel, mer individuellt, utvecklad betygsrätt, distans o flera kvällskurser, ex koncentrerad språkutbildning

17. Övrigt

S: idag högre andel godkända betyg – NP visar inga stora avvikelser

M: helheten är viktig, samarbete behövs mellan sfi och vux (idag olika antagningsregler som inte är synkade), man kan antas i två olika system ex sfi o ma, det är lite stelbent, kommuner vågar inte släppa loss på kontrollbehov

BOTKYRKA
KOMMUN

HUDDINGE
KOMMUN

JÄRFÄLLA KOMMUN

Kunskapscentrum
Nordost

LIDINGÖ STAD

NYKVARNS
KOMMUN

SALEMS
KOMMUN

Södertälje
kommun

*Sigtuna
kommun*

SOLLENTUNA
KOMMUN

SOLNA STAD

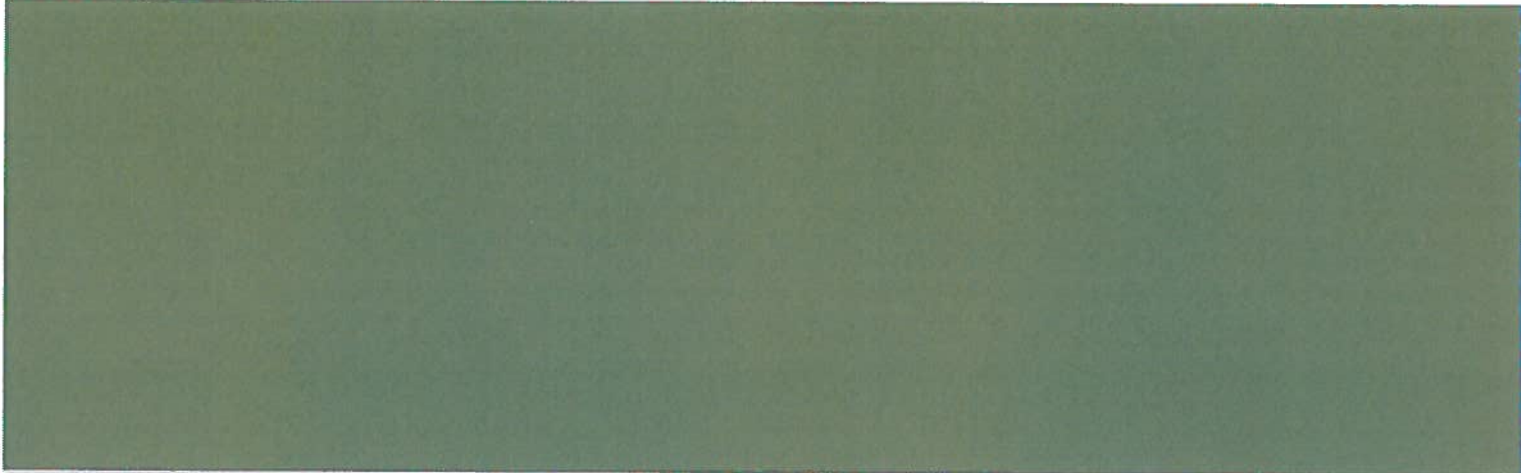
Sundbybergs
stad

Upplands Väsby
kommun

VÄRMDÖ KOMMUN

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145, 100 64 Stockholm • Södermalmsallén 36
Tel: 08-615 94 00 • Fax: 08-615 94 94
E-post: info@ksl.se • www.ksl.se